

Thomas Hirschhorn (*1957 v Bernu) je umělec žijící a pracující v Paříži. Mezi jeho nejvýznamnější projekty z posledních let patří *Bataille Monument* (documenta 11, Kassel), *Musée Précaire Albinet* (Laboratoires d'Aubervilliers, 2004) a *Utopia, utopia* (Institute of Contemporary Art, Boston, 2005).

Text *Musée Précaire Albinet* je umělcovým prohlášením ke stejnojmennému projektu realizovanému v r. 2004 ve spolupráci s Laboratoires d'Aubervilliers, veřejnou kulturní organizací z pařížského předměstí, kde Hirschhorn žije a pracuje. Pro tento projekt obecního muzea Hirschhorn vyžádal z Centre Georges Pompidou reprezentativní díla osmi umělců, o nichž se domníval, že svou prací chtěli změnit svět – Marcela Duchampa, Pieta Mondriana, Kazimíra Maleviče, Andyho Warhola, Salvadora Dalího, Le Corbusiera, Josepha Beuyse a Fernanda Légera. Na chod výstavního prostoru, kde byla tato díla vystavena, dohlíželi mladí lidé z řad obyvatel městečka, kteří předtím prošli dvouměsíčním odborným školením v Centre Georges Pompidou.

Poprvé vyšlo v katalogu *Musée Précaire Albinet*, Thomas Hirschhorn a Yvane Chapius (eds.), Paris: Xavier Barral, 2005.

Z francouzštiny přeložil David Kulhánek.

Umělcovo prohlášení k výstavě *24h Foucault*, Palais de Tokyo, Paříž, 2004. Poprvé vyšlo v publikaci *24h Foucault Journal*, Paris: Palais de Tokyo, 2.-3. října 2004.

Z anglického překladu od Claire Bishop (Claire Bishop [ed.], *Participation*, London: Whitechapel and MIT Press, 2006, str. 154–157) přeložil David Kulhánek

Otiskujeme s laskavým svolením autora.

Printed with the kind permission of the author.

24h Foucault je předzvěstí projektu *Foucault Art Work*. *Foucault Art Work* jsem koncipoval na základě schůzek s Danielem Defertem a Philippem Artièresem, na pozvání Nicolase Bourriauda do Palais de Tokyo v říjnu 2003. *Foucault Art Work* je jedním z projektů, které mám v zásobě pro budoucí realizaci. Záleží na tom, kdy najdu čas, energii, místo, partnery a peníze, abych mohl *Foucault Art Work* realizovat. To je můj cíl, který nechci ztratit ze zřetele. A je to také důvod, proč je *24h Foucault* ve své podstatě zhuštěnou a zrychlenou verzí *Foucault Art Work*. Projektem *24h Foucault* chci dokázat, že umělec musí nutně pracovat s precizností a nadsázkou. Tento projekt musí být precizní a přehnaný! *Foucault Art Work* se tím pro mě nemění, pouze zrychluje. *24h Foucault* se skládá z: 1) auditoria, 2) knihovny / dokumentačního centra, 3) zvukové knihovny, 4) videotéky, 5) výstavy, 6) archivu publikací od nakladatelství Merve Verlag, 7) *Toolbox* baru, 8) obchodu se suvenýry, 9) novin a 10) Foucaultova studia. *24h Foucault* je autonomní práce vytvořená kolektivně. *24h Foucault* je umělecké dílo!

24h Foucault, pre-projekt

Chtěl bych se pokusit vyjádřit svá přání ohledně *Foucault Art Work*. Je to název konkrétní práce a zároveň se tak jmenuje výstavní program o Michelu Foucaultovi. Je to spíše program, protože nechci dělat výstavu o Michelu Foucaultovi. Je to znamená, že chci ukázat, stvrdit, dát tvar faktu, že Michel Foucault byl umělec. Že jeho život a práce byly umělecké dílo. Je to také snaha dát tvar přesvědčení, které sdílím s Marcusem Steinwegem, totiž že filosofie je umění! Čistá filosofie, pravdivá, krutá, bez slitování, filosofie, která tvrdí, jedná a tvoří. Filosofie Spinozy, Nietzscheho, Deleuze, Foucaulta. Neznám Foucaultovu filosofii, ale vidím jeho dílo jako umění. To mi dovoluje se jí přiblížit, nikoli pochopit ji, ale vstřebat ji, vidět ji, být s ní v aktivním vztahu. Nemusím být historik, znalec, specialista, abych se mohl konfrontovat s uměleckými díly. Mohu

vstřebávat jejich energii, jejich naléhavost, nutnost, hustotu. Filosofie Michela Foucaulta je nabitá. Je to baterie. Mohu vstřebávat tuto nabítku baterii. A chci tomu dát formu. V projektu *Foucault Art Work* je více než vize, je to jedinečný závazek. Je v něm závazek vytvořit umělecké dílo. Je v něm přesvědčení, že umělecké dílo je filosofií a že filosofie je umělecké dílo. Musíme se osvobodit od výstav. Nenávidím a zásadně nepoužívám slovo *show* v angličtině. Nenávidím a zásadně nepoužívám slovo *piece*. Nikdy nepoužívám a nesnáším slovo *installation*. Avšak chci udělat dílo, vytvořit umělecké dílo! Chci se stát tím, čím jsem. Chci se stát umělcem! Chci si přivlastnit to, co jsem. To je moje práce jakožto umělce.

Foucault Art Work není dokumentace. Dokumentace, dokumentární filmy byly pohlceny fikcí a realitou všech druhů. Protože dokumentace chce umístit samu sebe do středu. Já chci předběhnout dokument, dokumentárnost. Chci vytvořit zkušenost. Zkušenost je něco, z čeho vystupuji změněný. Zkušenost mě proměňuje. Chci, aby byla veřejnost proměněna zažitou zkušeností *Foucault Art Work*. Chci, aby si diváci přivlastnili uměleckou práci Michela Foucaulta. Chci, aby byli aktivní, aby se účastnili. Evidentně nejdůležitější formou účasti je aktivita, účast v reflexi, dotazování, používání kapacit mozku. Chci, aby publikum *Foucault Art Work* vstřebalo tuto energii, sílu, tuto nevyhnutelnost Foucaultova díla. Chci, aby bylo publikum konfrontováno s tím, co je ve Foucaultově díle důležité; chci, aby publikum vstřebávalo rozsah a moc Foucaultovy filosofie. Nechci, aby publikum tuto moc pochopilo, ale aby ji vstřebalo. Moc umění, moc filosofie!

Konkrétně:

Program *Foucault Art Work* bude probíhat od 14. října do 5. prosince (sedm týdnů) v Palais de Tokyo. Chci vytvořit něco na způsob *Bataille Monument*, ale uvnitř, v instituci. Čemu jsem se naučil ze zkušenosti *Bataille Monument*?! Ta zkušenost něco vyprodukovala: setkání, konfrontace, produkce, myšlení, více práce, ztráty, diskuse, přátelství. Pochopil jsem, že aby toto vzniklo, umělec musí být stále přítomen a nesmí být sám. Taková *událost (event)* musí být velmi dobře připravená. Musíte na takovém projektu namáhavě pracovat s přispěvateli, účastníky, spoluorganizátory. *Foucault Art Work* bude událost, která musí být realizována ještě alespoň jednou někde jinde (USA, Japonsko, někde jinde). Chci, aby Palais de Tokyo bylo pouze místem první *události*. Musí následovat další. Musí být nalezen další

partner. Foucault Art Work musí být událost v prostoru od 700 do 1 000 m². Prostor, který nabízí Palais de Tokyo, je příliš malý. Potřebuji více místa! Je třeba minimálně 700 m². V projektu *Foucault Art Work* chci úzce spolupracovat se svým přítelem – filosofem Marcusem Steinwegem z Berlína. Bude se mnou na místě po celou dobu té události. Přípravuje, navrhuje a doprovází tuto práci. Je součástí této práce. Bude afirmovat. Bude apropriovat. Bude jednat s láskou, jako já, bez respektu. Každý den tu bude *intervence filosofa, přítele, kritika, který bude interpretovat Foucaultovo dílo. Bude tu výstava Michela Foucaulta*. Chci, aby publikum pochopilo: výstava je pouze jednou z částí *Foucault Art Work*. Výstava s fotografiemi, osobními knihami, původními dokumenty, novinovými výstřížky (mezinárodními). Peter Gente z Merve Verlag udělal krásnou výstavu v ZKM Karlsruhe. *Bude tu knihovna, audio i mediální knihovna*, se všemi knihami (ve všech jazycích), všechna videa a všechny audio materiály o Foucaultovi! Chci, aby tu byly kopírovací přístroje, video a audio materiál, na místě, jednoduše a efektivně, aby si návštěvníci mohli odnést domů fotokopie, video a audio nahrávky, knihy, úryvky z knih a další dokumenty podle přání. Chci, aby *Foucault Art Work* nebylo pouze místem produkce, ale také diseminace. Je důležité šířit a *nechat šířit Foucaultovo dílo* nebo jeho části. *Bude tu obchod Michela Foucaulta*. Obchod není místem prodeje, obchod je vlastně další výstava. Je to výstava suvenýrů k prohlížení, nikoli ke koupi. Ve stylu vitrín velkých fotbalových klubů, kde jsou vystavené trofeje, fotografie bývalých hráčů, dresů, stadiónů a návštěv celebrit. Tyto suvenýry jsou důležité, ale nikoli zásadní. Rozhodující je to, co je uděláno dnes. Dnes a zítra. *Bude tu Foucault-Map*, kterou vytvořím spolu s Marcusem Steinwegem. Tak jako jsem už udělal *Nietzsche-Map* a *Hannah Arendt-Map*. Je to velké schéma Foucaultovy filosofické pozice v galaxii filosofie. K vaší dispozici budou také dokumenty a další položky *Foucault Archives*. To vše může být integrováno do projektu *Foucault Art Work*. Každopádně archivy musejí být vystaveny i v další (druhé) prezentaci projektu. Konečně také chci, aby byla k dispozici jednoduchá a účelná posluchárna pro přednášky, koncerty, proslovy. *Chci, aby publikum bylo uvnitř mozku, který je v akci*. Nebude žádná narace, diskuse, ilustrace. Bude afirmace. Budou ideje. Bude konfrontace. Když říkám: nebude žádná diskuse, myslím tím: není to debatování a diskutování o filosofii a o umění. Je třeba konfrontovat se se sebou samým. Je třeba upevnit rezistenci. Chci, aby byly nalezeny všechny možné formy a příspěvky, politicky, filosoficky, umělecky. Protože

jde o to samé. Žádný element není vybrán z jiných než politických důvodů. Chci, aby *Foucault Art Work* byla propozice, která mě pohltí, která nechá explodovat mé kapacity zodpovědnosti. Je nezbytné se pokusit být zodpovědný za něco, za co mohu být zodpovědný. Musí tu také být *Foucault-Studio*. Místo pro práci na počítači, pracovní prostor. Prostor, kde můžete tvořit sochu nebo výzkum, mít neobvyklé zážitky. Učit se jiný jazyk, například. Opakuji: *Foucault-Studio*, *Foucault-Shop*, *posluchárna*, *biblio-*, *audio-* a *mediatéka*, *Foucaultova výstava*, *příspěvatelé* (každý další den), *Foucaultova mapa*, *Foucaultovy archivy*. Těchto osm článků bude sestaveno vedle sebe tak jako v lidském mozku. Navzájem se vyrušují, doplňují, soutěží mezi sebou. Ale nikdy si neprotiřečí – demonstrují složitost a nekonečnost myšlenky. Bude tu spousta židlí a křesel na sezení a přemýšlení, čtení, vzájemnou výměnu dojmů. Bude tu spousta světla. *Foucault Art Work* bude hodně osvětlené. Bude tu spousta počítačů, kopírek, audio-video-dvd rekordérů, televizí, ale všechny tyto objekty budou integrovány, zpracovány; nástroje, údy, ale žádné estetické efekty, které by měly publikum uvádět do rozpaků nebo mu ukazovat nové technologie. Technologie slouží umění, slouží filosofii. Budou nástrojem, ale ne nezbytností. Abychom je zabili, nepotřebujeme zbraň. Abychom postavili dům nepotřebujeme kladivo. Vždy je třeba nejdříve pracovat mozkiem.

Foucault Art Work nebude výstavou Thomase Hirschorna. Budu přispívat k tomuto projektu, spolu s dalšími, a doufám, že jich bude mnoho. Marcus Steinweg, Manuel Joseph, Christophe Fiat, Peter Gente, nemluvě o všech, s kterými jsem již o projektu mluvil. Tento projekt bude vytvořen společně, ve spolupráci v rámci množství, množství singularit, aktivní, zaměřený na afirmaci, na Druhého. Zaměřený na Druhého přátelsky, ale nekompromisně. Ani vizuálně, ani obsahově, ani prostorově, ani významově.

Foucault Art Work je ambiciózní projekt. Je to ve stejné míře prohlášení jako umělecké dílo.

Thomas Hirschhorn, *24h Foucault*, Palais de Tokyo, Paříž / Paris, 2004 (foto / photo Romain Lopez)